Seat No. : _______________

XR-115

LLB (Sem. II)
April-2013

111-Environmental Law

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 100**

સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) પ્રશ્નપત્રમાં નંબર આપ્યો હોય તે જ નંબર તમારી ઉત્તરવહીમાં જણાવો.

૧. સમજાવો.

(૧) સુપ્રીમકોર્ટની પર્યાવરણનાં સંરક્ષક તરીકેની ભૂમિકાની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો. ૮

(૨) પર્યાવરણ પ્રદૂષણનો અર્થ, કારણો અને અસરો. ૮

અથવા

"મનુષ્ય નૈસર્ગિક સંપત્તિનો માલિક નથી પરંતુ માત્ર તેનો વાલી જ છે." આ વિધાન સ્ટોક હોમ ખાતે યોજાયેલ યુનો પરિષદનાં જાહેરનામાનાં સંદર્ભમાં સમજાવો. **૧૬**

૨. સૃષ્ટિ વિજ્ઞાન, સૃષ્ટિ પદ્ધતિ અને જીવવિદ્યા એટલે શું ? સૃષ્ટિ વિજ્ઞાનની સમતુલા સવિસ્તાર સમજાવો. **૧૬**

અથવા

(અ) પર્યાવરણ સુરક્ષા ધારો, ૧૯૮૬ ઘડવાની જરૂરિયાત અને આ ધારામાં સમાવિષ્ટ પ્રદૂષણ અટકાવવાના ઉપાયો સમજાવો. ૮

(બ) "બંધારણમાં ૪૨મા સુધારા પછી પર્યાવરણ કાયદાઓને વેગ મળ્યો છે." ચર્ચા કરો. ૮

૩. હવા પ્રદૂષક, નિયંત્રક અને નિવારણ ધારા ૧૯૮૧ હેઠળ ચર્ચા કરો.

(અ) સ્ટેટ બોર્ડ અને સેન્ટ્રલ બોર્ડનાં કાર્યો. ૮

(બ) ઔદ્યોગિક પ્લાન્ટ્સના ઉપયોગનાં નિયંત્રણ અંગેની જોગવાઈઓ. ૮

અથવા

(અ) બોર્ડના હુકમ સામે અપીલ અને ફેર તપાસ અંગેની કાયદાની જોગવાઈઓ. ૮

(બ) પાણી પ્રદૂષણ ધારા હેઠળ નમૂના એકઠા કરવાની પદ્ધતિ. ૮

@geniusguruji

૪. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે **ત્રણ**) **૧૬**

(૧) પ્રાણી કલ્યાણ બોર્ડની રચના અને ફરજો.

(૨) વન સંરક્ષણ ધારા હેઠળ "પ્રતિબંધિત વિસ્તાર".

(૩) ફેક્ટરીઝ એક્ટ-૧૯૪૮ હેઠળ જોખમી પદાર્થોને લગતી જોગવાઈઓ. (ભોપાલ ગેસને અનુલક્ષીને)

(૪) વન્ય અધિકારીના નિયમો ઘડવાની સત્તા.

(૫) પબ્લિક લાયબલિટી ઈન્સ્યોરન્સ એક્ટ-૧૯૯૧ હેઠળ 'નિરપેક્ષ જવાબદારી' નો સિદ્ધાંત

૫. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે **ત્રણ**) **૧૬**

(૧) "પ્રદૂષણ કરતા ચૂકવે" સિદ્ધાંત

(૨) ખેલ કરતાં પશુઓના પ્રદર્શન પર નિયંત્રણ

(૩) યાતના ભોગવતાં પશુઓનો સંહાર

(૪) પ્રાણીઓના જીવન પર સંશોધનને લગતા પ્રયોગો

(૫) મૃગયાવન

૬. ગમે તે **બે**ની ચર્ચા કરો : **૨૦**

(૧) નર્મદા બચાવો આંદોલન વિ. યુનિયન ઑફ ઈન્ડિયા.

(૨) એલ.કે કલનાલ વિ. સ્ટેટ ઑફ રાજસ્થાન.

(૩) ટી.એન. ગોવર્ધનરામ વિ. યુનિયન ઑફ ઈન્ડિયા. (જંગલોના રક્ષણનો કેસ) AIR ૧૯૯૮ SC ૭૬૯.

(૪) એમ. સી. મહેતા વિ. કમલનાથ (જાહેર ટ્રસ્ટનો સિદ્ધાંત) [(૧૯૯૭) LSCC.૩૮૮]

@geniusguruji

Seat No. : _______________

XR-115

LLB (Sem. II)

April-2013

111-Environmental Law

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 100**

Instructions : (1) Figures to the right indicate full marks.

(2) State the same question number in your answer book as indicated in the question paper.

1. (a) Discuss role of Supreme Court as protector of Environment. **8**

(b) Explain the meaning, causes and effects of environmental pollution. **8**

OR

"Man is not the owner of natural resources, but he is merely guardian of it." Discuss this statement with reference to U.N. Conference held at Stockholm. **16**

2. Explain the term ecology, eco-system and biosphere. Discuss the concept of "Balance in Ecology". **16**

OR

(a) Explain the need to enact Environmental (Protection) Act, 1986 and remedies to prevent pollution under it. **8**

(b) After the 42nd Constitutional Amendment the Environmental law in progress. Explain. **8**

3. Explain under the Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981 :

(a) Discuss the functions of State Board and Central Board. **8**

(b) Discuss the provisions relating to restrictions on use of certain industrial plants. **8**

OR

(a) Provisions relating to appeal and revision against the order of the Board. **8**

(b) Procedure for collecting samples under the Water Pollution Act. **8**

@geniusguruji

4. Write short notes (any **three**) : **16**

(1) Explain the constitution and functions of Wildlife Advisory Board.

(2) "Closed Area" under the Forest (Conservation) Act.

(3) Special provisions related to hazardous substances under the Factories Act 1948. (With reference to Bhopal gas)

(4) Power to enact rule by forest officers.

(5) Principle of "No fault liability" under the Public Liability Insurance Act 1991.

5. Write short notes (any **three**) : **16**

(1) Polluter pays principle.

(2) Restrict exhibition and training of performing of animals.

(3) Destruction of suffering animals.

(4) Experiments on the life of animals.

(5) Game Reserve.

6. Discuss any **two** in details. **20**

(1) Narmada Bachao Andolan V/s. Union of India

(2) L.K. Kalva V/s. State of Rajasthan

(3) T.N. Goverdhan Ram V/s. Union of India. [Forest Protection case] AIR 1998 SC 769

(4) M.C. Mehta V/s. Kamal Nath. [(1997) LSCC 388] (Public Trust Doctrine Case)

————

@geniusguruji